

Tibbiyotning oliy maqsadi – inson salomatligiga erishishdir

Ўзбекистонда sog'liqni saqlash Здравоохранение Узбекистана

Газета 1995 йил октябрь ойидан чиқа бошлаган • www.uzssgt.uz, uzss@yandex.ru • 2020 йил 28 август • № 31 (1312)

СЕН – ҚУДРАТ МАНБАИ, САОДАТ МАСКАНИ, ЖОНАЖОН ЎЗБЕКИСТОНИМ!

Хар они ўтмишнинг юз йилига тенг...

Табиатда одатдаги фасллар алмашинуви. Юртимизга яна сокин куз кириб келмоқда. Табиатдаги бу ҳолатни ҳавонинг бироз салқинлашгани, дала ва боллардаги пишиқчилик, бозорлардаги тўкинчилик, хуллас, атрофимиздаги жуда-жуда кўп ўзгаришлар сездириб, эслатиб турибди.

Хар йилгидек, шу олтин фасл кириб келиши билан Ватанимизнинг энг азиз, энг улуғ байрами Мустақиллик куни кенг нишонлаймиз. Бу йил мустақилликнинг 29 йиллиги "Сен – қудрат манбаи, саодат маскани, жонажон Ўзбекистоним!" шиори билан байрам қилинаётган.

29 йилдан буён айнан шундай. Мустақиллик байрамини хар сафар янги шир осиде ўтказамиз.

Бу байрамни ҳам кутишга, уни хар йили янги ширлар билан нишонлашга одатдаги фасл алмашидек кўникиб қолганмиз. Бу жараён фақат саналар кетма-кетлигидек табиат ва жамиятнинг тараққиёт қонунарига мувофиқ давом этаётган, давом этаверади.

Аслида биз кўриб, сезиб, ҳис қилаётган ўзгаришлар оддий фасллар, саналар алмашуви-нинг ўзидангина иборат жараён эмас. Бу доимийлик асосида заминдаги ҳаёт шаклини

хам, моҳиятини ҳам, тирикликнинг тақдирини ҳам бутунлай ўзгартираётган жараён кечаётган. Куртадан гул, гулдан мева-ю уруғ пайдо бўлмоқда. Минглаб уруғдан яна минглаб зироатлар унаётган...

Айнан табиатга уйғун жараёнлар жамиятда, сиз-у бизнинг ҳаётимизда ҳам кечаётган. Мустақиллик йилларини белгилловчи саналар оддийгина рақамларнинг ўзи эмас. Бироз чуқурроқ мулоҳаза қилсак, "Бир йил ўтди" деган биргина калиманинг ўзида оламжаҳон ўзгаришлар кўз олдимиздан ўтади. Шу нуқтаи назардан, хар йили янгиланадиган, ўтган йилгирма тўққиз йил давомида шунча марта янгилашган ширлар ҳам оддий ҳақиқатларнинг алмашуви эмас. "Сен – қудрат манбаи, саодат маскани, жонажон Ўзбекистоним!" шиорида ҳам жамиятимиздаги ўзгаришларга хос, одамлар руҳиятига монанд маъно муҳассам.

"Хар они ўтмишнинг юз йилига тенг" бу бадий ифоданинг

архив

амалдаги манзарасини мен хар куни ишга боришда ўзимнинг она шаҳрим Жиззахдаги ўзгаришларда кўраман. Темир йўл вокзали билан машҳур "Кўк бозор" оралигидаги Улуғбек маҳалласида беш қаватли уйлардан иборат янги турар жой массиви шу йилнинг ўзида пайдо бўлди. Айни пайтда 750 та хонадондан иборат 14 та кўп қаватли замонавий уй фойдаланишга топширилиш арафасида.

Турар жойлар ўзгариши билан худуднинг инфратизими, кўчалар, маданий-маиший хизмат тармоқлари, ижтимоий иншоотлари ҳам, жумладан, мактаб ҳам янгиланаётган. Ўтган аср бошида – 1910 йилда, қўшимча бинолари 1977-1978 йилларида қурилган худуддаги тарихий темирйўлчилар мактаби янги биноси қад ростламоқда.

Бундай ўзгаришлар фақат шу ерда эмас шаҳарнинг барча қис-

мида юз берди. Уларнинг ҳаммасини, ҳатто, кейинги уч йилнинг ўзида амалга оширилган ўзгаришларнинг барчасини санаб чиқиш учун анча вақт керак. Улар орасида фақат кейинги йиллар эмас, бутун худуд тарихида биринчи марта амалга оширилган ишлар ҳам бор. Тиббиёт тизимидаги ўзгаришларни эса бир сўз билан ифода қиламиз.

Ў.А.

Эътироф, эъзоз ва эҳтиром

БУ ФАХР, ШАРАФ ВА БАХТДИР

Винера БАРОТОВА,

"Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими" фахрий унвони соҳибаси, Тошкент шаҳар ОИТСга қарши кураш маркази бош шифокори:

– Ёшликдан шифокорлик касбини орзу қилган эдим. Ва ниҳоят мутахассислигим бўйича олий даргоҳни тугатиб, халқимиз саломатлиги йўлидаги фаолиятини иштиёқ билан бошладим. Мана, 33 йилдир

ки, мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимида хизмат қилиб келмоқдаман. Айтишим жоизки, меҳнат фаолиятим давомида касбининг нечоғлик инсон саломатлиги учун зарур эканлигини англаб етдим. Қисқа қилиб

айтганда, касбим ҳаётимнинг бе-зағига айланди. Ойлар, йиллар давомида устозларимдан олган сабоқларим қолаверса, ҳаётдаги тажрибаларим касбимни янада мукамал эгаллашимга муҳим замин яратди. Тиббиёт шундай тизимки, у бўшлиқни ёқтирмайди. Таъкидлашим муҳимки, мазкур соҳа вақиларим билим, тажриба ва илмий салоҳият йўлида тинмай изланадилар ва фаолиятларини чинаккамга олиб бордилар. Бу албатта, хар бир тиббиёт ходимининг ўз касбига бўлган садоқати деб биламан. Улар қандай қийинчилик ва синовлар бўлмасин барчасини енгиб ўтишга қодир. Шундай экан, бугунги кунда бутун дунёни ларзага солган коронавирус инфекциясини олдини олиш ва унга қарши курашиш бўйича юртимизнинг қалби қалқон тиббиёт ходимлари меҳнатини қанчалар олқишласақда, озлик қилади. Айниқса, бу касаллик эпидемиолог ва вирусологлар олди

жиддий талабларни қўймоқда. Асосий вазифамиз вирус тарқалишининг олдини олиш ва хасталик юқтирганларни тўғри ҳамда самарали даволашдир. Коронавирус пандемиясининг илк кунлариданоқ мен ҳам ҳамкасбларим қатори вилоятлараро хизматга отландим. Жорий йилнинг 2 апрелида Соғлиқни сақлаш вазирининг буйруғи асосида дастлаб Андижон, Фарғона ва Наманган, сўнгра эса Бухоро, Навоий, Самарқанд, Хоразм, Жиззах, Сурхондарё вилоятларида ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида июнь ойининг 30 санасигача инсонлар саломатлигини асраш, муҳофазалаш ва ўз вақтида ёрдам кўрсатиш мақсадида маҳаллий тиббиёт ходимлари, қолаверса, ҳокимлик ва жамоат ташкилотлари билан туну кун биргаликда иш олиб бордик. Шунингдек, ўтган 3 ой давомида COVID-19 инфекциясига қарши кураш бўйича тузилган вилоят штаблари томонидан амалга оширилаётган про-

филактик тадбирларнинг тўлиқлиги, тўғрилиги ва мақсадли йўналтирилганлигини ўрганиб, аниқланган хато ва камчиликлар бартараф этилиши борасида ҳамкасбларим билан биргаликда фаолият олиб бордик. Қутилмаганда, яқин ҳамкасбим телефон қилиб, Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 23 июлдаги фармони билан "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими" фахрий унвони билан тақдирланганим тўғрисидаги хушxabарини айтиди. Кўз олдимдан машаққатли, синовли ва сабрли кунларнинг махсули ўта бошлади. Кўзларимга беихтиёр ёш қалқиди. Меҳнатимга берилган бундай юксак рағбатдан фахрланиб, Ўзбекистон фарзанди эканлигимдан гурурланиб, Юртбошимизга ўзимнинг кезик миннатдорлигимни изҳор этдим.

(Давоми 2-3-бетларда).

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 29 ЙИЛИ фуқаролар соғлиғини сақлаш бош масаласига айланди

Инсон учун саломатлик биринчи ўринда туради. У бўлма-са ҳеч нарса татимайди, бошқа неъматлар ҳам кўзга кўринмай қолади. Бежизга эмасда, кўлар дуога очилганда аввало, сиҳат-саломатлик сўралади.

Мустақиллик йилларида ҳаётга татбиқ этилган кенг қўламли ислохотлар самарасида соғлиқни сақлаш тизими тубдан ўзгарди. Аҳоли саломатлигини таъминлаш йўлида йирик лойиҳалар, дастурлар амалиётга татбиқ этилди. Айниқса, сўнгги уч-тўрт йилда тиббий хизматни янада юксалтиришга дахлдор хайрли ташаббуслар соғлиқни сақлаш истиқболини белгилаб берди. Бугунга келиб тиббиётнинг барча бўғинларида асосий эътибор инсон омилига қаратилди. Тиббий хизматнинг сифати ва самарадорлиги юксак даражада ошди. Мен тиббиётчи сифатида тизимдаги ютуқларни соҳа ичида туриб кузатганман. Бугунги кунга келиб тиббий хизмат самарадорлиги ва сифати-га баҳо беришдаги мезонлар бутунлай ўзгарди. Эндиликда соғлиқни сақлаш тизимидаги ислохотларнинг натижасига ҳалқимиз баҳо беради. Авваллари, иш фаолиятимизнинг асосий қисми ҳисобот билан қандайдир ортиқча юктамалар билан ўтарди. Ҳозир ортиқча ҳисоботлар ва статистикалар олиб ташланди. Табиийки, бу тиббиётнинг бирламчи бўғинидан тортиб, юқори тузилмаларгача бўлган барча жараёнларда самарадорлиқни тубдан оширди. Эндиликда тизимнинг иш-фаолиятини ташкил этишда асосий эътибор инсон саломатлигига қаратилди. Коронавирус пандемияси тиббиёт тизимини янада ривожлантириш масаласини кун тартибига олиб

чикди. Президентимизнинг ушбу соҳани ривожлантириш, уни тубдан ислоҳ қилишга қаратилган қатор фармон ва қарорлари қабул қилинди. Бу борада бирламчи тиббиёт хизмати, шошилинч ва тез тиббий ёрдам, ихтисослаштирилган тиббий хизматни янада ривожлантириш, тиббиёт ходимлари меҳнатини рағбатлантириш, даволашнинг замонавий технология ва усулларини кенг жорий этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Энг муҳими, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатининг яхшиланиши ҳалқимиз ҳаёт даражасининг янада кўтарилишига олиб келди. Мен Олий Мажлис Қонунчилик палатасига Тошкент вилоятдан сайланганман. Ўзим ҳам бир неча йиллар айнан тиббиёт соҳасида ишладим. Фаолиятим давомида вилоятда аҳоли саломатлигини асраш, фуқароларга сифатли тиббий хизмат бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилатганининг гувоҳи бўлдим. Ҳозир ҳам парламент назорати орқали ҳудудда тиббиёт тизимининг бугунги ҳолатини доимий равишда ўрганиб бораёмиз.

Тез тиббий ёрдам учун 130 та автомашина

Охириги йилларда Тошкент вилояти Соғлиқни сақлаш бошқармаси тизимидаги даволаш профилактика муассасалари моддий техник базаси мустаҳкамланмоқда. Бундан бир неча йил аввал тизимда ишлаётган вақтларимда оддийгина автотранспорт воситасидан қийналардик. Бугунга келиб, бундай муаммолар ўз вақ-

тида ҳал қилинмоқда. Вилоятда тез тиббий ёрдам сифатини ошириш мақсадида пандемия даврида жами 130 та автомашина билан таъминланган. Уларнинг 100 таси 103 хизматига, 20 таси вилоят санитария осейишталик марказига, 10 таси эса вилоят Суд тиббий экспертизаси илмий марказига берилган. Ушбу тез тиббий ёрдам автомашиналари уч миллиондан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган вилоят аҳолисига хизмат қилади.

Вилоят давлат санитария-эпидемиология назорати бошқармаси тизимидаги муассасаларига шаҳар ва туман ҳокимликлари томонидан жами 2828,0 млн сўм маблағ ажратилган. Вилоят ҳокимлиги томонидан жами 20493,7 млн сўм маблағ вилоят даволаш профилактика муассасаларига йўналтирилди.

Бирламчи бўғиндаги энг муҳим ўзгариш

Қишлоқ врачлик пункти, қишлоқ оилавий поликлиникаси ҳамда шаҳар оилавий поликлиникасига аҳоли тез-тез мурожаат қилади. Бунда одамларнинг талаб ва эҳтиёжига мос тиббий хизмат кўрсатилса, табиийки, ҳалқимизда тиббий хизматга нисбатан ишонч ва қониқиб ҳисси юқори бўлади. Ана шу жиҳатлар эътиборга олиниб, илгари самарасиз ишлаган бир қатор қишлоқ врачлик пунктлари ўрнида қишлоқ оилавий поликлиникалари ташкил этилди. Қишлоқ врачлик пунктларидан фарқли равишда қишлоқ оилавий поликлиникаларида умумий амалиёт шифокори билан бир қаторда, бешта тор мутатассис – гинеколог, педиатр, хирург, стоматолог, ультратовуш таҳлил аппаратида ишлайдиган шифокор фаолияти таъминлан-

ди. Шаҳар оилавий поликлиникаларида эса ўн та йўналишда тор мутахассислар аҳолига хизмат кўрсатапти.

Тиббиётга ажратилаётган маблағлар кўпаймоқда

Эътиборли жиҳати, давлат бюджетидан соғлиқни сақлаш тизимини молиялаштиришга ажратилаётган маблағлар ҳам йилдан-йилга кўпаймоқда. Жорий йилда соҳага 1 триллион 31 млрд сўм йўналтирилди, бу ўтган йилдагига қараганда 1,3 баробар кўпдир. Давлат тиббиёт ташкилотларини дори воситалари ва тиббий буюмлар билан таъминлаш яхшиланимоқда. Ҳозирда мамлакатимизда хирургия, кардиология, кўз микрохирургияси, урология, эндокринология, онкология, неврология, аллергология каби ихтисослаш-

тирилган илмий-амалий тиббиёт марказлари сони 16 тага етди. Шунингдек, туманларда 306 та ихтисослашган бўлимлар, вилоят марказларида республика ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказларининг 10 та филиали ташкил қилинди. Дарҳақиқат, замонавий тиббиётни юқори технологияларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунга кўра, трансплантология ривожига алоҳида эътибор қаратилмоқда ва бу келгусида ҳам давом этади.

Келгусида мамлакатдамоликуляр ва нуклеар тиббиёт, робот ёрдамидаги операциялар учун ускуналар ва даволашнинг бошқа юқори технологияли жараёнлик усулларини жорий қилиш ҳам кўзланмоқда.

Албатта, тиббиёт тизимидаги ислохотларни асло кечиктириб бўлмайди. Аслида соғлиқимизнинг ўзи энг катта бахт. Уни асраш, саломатлиқни тиклаш учун тиббиёт ҳам замон билан ҳамнафас ишлаши керак. Бунинг учун имкониятимиз ҳам, шароитимиз ҳам етарли. Зотан, сифатли тиббий хизматсиз одамларни рози қилиб бўлмайди.

Кизилгул ҚОСИМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
ЎзХДП фракцияси аъзоси.

Эътироф, эъзоз ва эҳтиром

БУ ФАХР, ШАРАФ ВА БАХТДИР

Лазиз ТҲЙЧИЕВ,
“Фидокорона хизматлари учун”
ордени соҳиб, Тошкент тиббиёт
академияси ректори:

– Мана, ҳадемай мамлакатимиз мустақиллигининг 29 йиллигини нишонлаймиз. Албатта, бу қисқа фурсат ичида барча соҳаларда кўллаб ижобий ишлар амалга оширилди. Шу жумладан, юртимиз тиббиёт тизимида ҳам самарали фаолиятлар олиб борилди. Айниқса, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати ошиб, соҳанинг ҳар бир йўналишида туб ўзгаришлар бўлди. Шунингдек, фан ва таълим соҳасида ҳам ютуқларга эришилди. Шу ўринда айтишим жоизки, тиббиёт шундай фанки, у ўзининг кўп қиррали хусусиятга эга бўлиши билан бирга тинимсиз изланишлар маконидир. Шундай экан, мен тиббиёт ходимларини чинаккам касб эгаси эканликларини эътироф этмоқчиман. Маълумки, беш ойдики, мамлакатимизга кириб келган коронавирус инфекцияси нафақат тиббиёт ходимлари балки, барча соҳа вакилларини ҳам машаққат ва масъулият билан ишлашга ундамоқда. Айниқса, юртимиздаги тиббиёт муассасаларида фаолият юритаётган кўп сонли шифокор ва ҳамширалар, кичик тиббиёт ходимлари, ҳайдовчи ҳамда бир қанча ходимлар куну-тун хатто оилаларига бормасдан беморларга наҳот бахш этаётганликларини бир сўз билан ифода қилиш мумкин.

Айтишим муҳимки, касалликни олдини олиш, тўғри ташхислаш ва даволаш бўйича давлатимиз томонидан барча зарурий шароитлар яратилган. Бундан ташқари Президентимиз Шавкат Мирзиёев ҳар бир навбатдаги видеоселекторда коронавирус инфекциясига қарши кураш масалаларига жиддий эътибор қаратиб, ўзларининг муҳим масъалаларини бериб келмоқдалар. Бунинг баробарида Давлатимиз раҳбари тиббиёт ходимларининг кўринмас жанг майдонидидаги меҳнатларини эътироф этиб, жорий йилнинг 23 июлдаги Фармонига асосан бир гуруҳ соҳа ходимларини ҳалқимиз саломатлиги йўлидаги хизматлари учун фахрий унвон, орден ва медаллар билан тақдирлади.

Барча ҳамкасбларим қаторида мени ҳам “Фидокорона хизматлари учун” орденини муносиб кўрганликларим қалбимни фахрга тўлдирди, қолаверса, янада шижоат билан ишлашга, ҳалқимиз саломатлиги йўлида астойдил хизмат қилишга ундамоқда. Юртбошимизга мамнунлигимни билдириб, ишончларини оқлашга ҳаракат қиламан.

Солижон МҲМИНОВ,
I даражали “Саломатлик”
ордени соҳиб, Наманган вилоят
соғлиқни сақлаш бошқармаси
бошлиғи:

– Кейинги йилларда мамлакатимиз тиббиёт тизимида катта ўзгаришлар юз берди. Замонавий шифо масканлари қад кўтарди. Тиббиёт муассасалари сўнгги русумдаги замонавий аппаратуралар билан жиҳозланди. Маълумки кадрлар сони ошиб, ҳалқимизга кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати яхшиланди. Эътиборлиси пойтахтимизда амалга оширилган мураккаб операция жараёнлари республикамиз ҳудудларида ҳам мувофақиятли амалга ошириб келинмоқда. Бу каби эришилаётган муваффақиятлар, албатта, Давлатимиз раҳбари томонидан соғлиқни сақлаш тизимига бўлган эътибор деб биламан. Соҳа мутахассиси сифатида айтмоқчиманки, мазкур тизимда ишлаш осон эмас. Тўғрисишни айтганда, инсон саломатлиги ҳар бир тиббиёт ходимига катта масъулият юқлайди. Шундай экан, қасбига садоқат билан ёндашаётган кўллаб, соҳа ходимлари меҳнатини қанчалар улғуласакда камлик қилади. Бунинг исботи сифатида айтмоқчиманки, юртимизга ҳавф солган коронавирус инфекциясининг кириб келиши ҳаммамиз учун оғир бўлди. Ушбу кўзга кўринмас касалликни олдини олиш борасида кўллаб соҳа ходимлари билан ҳамкорликдаги фаолиятлар йўлга қўйилди. Айниқса, вирусга қарши кураш штаблар, мобиль поликлиникалар, Call-марказлари ва тез ёрдам хизматларининг фаолиги ўз самарасини бериб келмоқда. Вилоятимизда ҳам бу борадаги ишлар тўғри йўлга қўйилди ва ижобий натижаларга эришилди. Албатта, бундай масъулиятли ва жиддий синовларда шифокорларимиз куну-тун хизмат қилиб, қанчадан-қанча беморларни ҳаётини сақлаб қолмоқда. Шу ўринда таъкидлашим жоизки, коронавирус инфекциясини олдини олиш мақсадида, Давлатимиз раҳбарининг кўрсатган йўл-йўриқлари ва масъалалар ҳар бир тиббиёт ходимини янада жиддий фаолият юритишга ундади. Эътирофлиси шундаки, Президентимиз оғир ва синовли кунларда фидойиларча меҳнат қилган бир гуруҳ соҳа ходимларини меҳнатларига муносиб рағбат берганликларини тиббиёт ходимларини қувонтирди.

Шу жумладан, мени ҳам I даражали “Саломатлик” ордени билан тақдирладилар. Бу албатта, вилоятимиздаги соҳа ходимларига берилган муқофот деб биламан ва ўз миннатдорлигимни изҳор этаман.

Эътироф, эъзоз ва эҳтиром

БУ ФАХР, ШАРАФ ВА БАХТДИР

Дилфуза АХМЕДОВА,

II даражали "Саломатлик" ордени соҳибаси, Сирдарё вилояти санитария-эпидемиология оқоёшхонаси вирусология лабораторияси мудири:

– Ҳар қандай хасталикнинг келиб чиқишида микроб ва вирусларнинг аҳамияти катта бўлади. Сабаби, инфекцияларни бактерия ёки вируслар кўзгатади. Одамлар эса аксарият бундай ҳолларда шифокор билан маслаҳатлашмасдан, ўз билганича турли антибиотикларни қабул қилишга уринадилар. Табиийки буни тўғри деб бўлмайди. Негаки, инсон организми жуда ҳам мураккаб. Шу боис, бу борада ўзбошимчалик билан мустақил қарор қабул қилиш ўзини оқламайди.

Албатта, кечаги тиббиёт билан бугунги тиббиётни таққослаб бўлмайди. Барча соҳа тараққиёт эътибори каби жаҳон, шу жумладан, мамлакатимиз тиббиётни ҳам таққослашмоқда, ижобий муваффақиятларга эришмоқда. Аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифати анча яхшиланди.

Албатта, кечаги тиббиёт билан бугунги тиббиётни таққослаб бўлмайди. Барча соҳа тараққиёт эътибори каби жаҳон, шу жумладан, мамлакатимиз тиббиётни ҳам таққослашмоқда, ижобий муваффақиятларга эришмоқда. Айниқса, Президентимиз ташаббуси билан сўнгги йилларда соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилган ислохотлар натижасида чекка ҳудудларда ҳам аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифати анча яхшиланди. Шу билан бирга, халқимизда ҳам тиббий маданият даражаси ошмоқда. Муассасалар замонавий тиббий аппаратлар, янги жиҳозлар ва зарурий асбоб-ускуналар билан таъминланмоқда. Шунга кўра кадрлар салоҳияти, янги технологиялар билан ишлаш малакаси орттирилмоқда. Хусусан, ўтган қисқа фурсат давомида бир қатор хасталиклар шифоси учун хорижга чиқишга ҳолат қолмагани фикримнинг тасдиғидир. Шунингдек, тиббиёт ходимларига бўлган эътибор ортди, десам бу ҳам хато бўлмайди. Энг муҳими, соғлиқни сақлаш тизими, шифокорлар фаолиятига халқимиз ишончи мустаҳкамланди. Табиийки, буларнинг барчаси Юртбошимиз амалга ошираётган ислохотлар натижасидир.

Жорий йилнинг 23 июль куни пандемия шароитидаги синови кунларда коронавирус инфекциясининг халқимиз орасида кенг тарқалишининг олдини олишга ўз фаолияти билан ҳиссасини қўшган бир гуруҳ тиббиёт ходимлари қатори мен ҳам II даражали "Саломатлик" ордени билан тақдирландим. Камтарона меҳнатимга берилган ушбу мукофот соғлиқни сақлаш тизимига бўлган эътиборнинг яна бир бор ёрқин ифодасидир.

Эркинжон ХОЛМУРАТОВ,
"Соғлом турмуш" медалли соҳиб,

Жиззах вилояти санитария-эпидемиология оқоёшхонаси вирусология лабораторияси лаборанти:

– Жорий йил нафақат соғлиқни сақлаш тизими учун, балки дунё аҳолиси учун ҳам синови йил бўлди. Албатта, жаҳон тиббиёти айна пайтга қадар бу каби бир қанча вирус турларига қарши муносиб курашиб келмоқда. Аммо шунга ҳам унутмаслик кераки, бу тур инфекцияларни бартараф этиш муайян муддатни талаб этади.

Тиббиёт нима учун соғлом турмуш тарзини тарғиб қилади. Токи унга тўлақонли амал қилинмас экан, жамият саломатлигини асраб бўлмайди. Кўраямиз, кузатаямиз инсонлар соғлигини асраш учун пандемия талаблари, соғлом турмуш тарзи қоидаларига амал қилмоқда.

Мана, тиббиёт нима учун соғлом турмуш тарзини тарғиб қилади. Токи унга тўлақонли амал қилинмас экан, жамият саломатлигини асраб бўлмайди. Кўраямиз, кузатаямиз инсонлар соғлигини асраш учун пандемия талаблари, соғлом турмуш тарзи қоидаларига амал қилмоқда. Аслида ҳар нарсага имкони мавжуд, фақат уни ўзимиз хоҳлашимиз керак ҳолос. Яъни, биз кундалик ҳаётимизда соғлом турмуш тарзига амал қилишимиз учун бу сингари таҳликали хасталиклар бўлиши шарт эмас-ку! Тўғри, сўнгги йилларда тиббиётга қаратилган эътибор туфайли соғлиқни сақлаш тизими янада таққосланмоқда. Лекин шу билан бирга, касаллик турлари ҳам янгиланмоқда, айрим хасталикларнинг эса кечиб даври ёшармоқда. Айтиш жоизки, инфекциялар соғлом организмда шаклланаолмайди. Шунинг учун ҳам саломатлигимизга эътиборли бўлишимиз зарур. Мен касбимни яхши кўраман. Агар фаолиятим билан аҳоли саломатлигини асрашга заррача ҳиссам қўшилаётган бўлса ҳам ўзимни бахтиёр ҳис қиламан.

Қиёда Соғлиқни сақлаш вазирлигининг тавсиясига кўра, давлатимиз раҳбарининг фармонида асосан камтарона меҳнатимизга "Соғлом турмуш" медалли билан тақдирландим. Бу мен учун ҳам фахр, ҳам масъулиятдир. Қолаверса, ушбу мукофотни биргина меннинг эмас, ҳамкасбларим, муассасамиз ва бутун жамоамизнинг меҳнатига берилган баҳо деб ҳисоблайман.

Дил сатрлари

Бу ҳаёт ҳамини имтиҳон, синов,
Гоҳ кўёш чарақлар, гоҳи дўл, қиров.
Ногоҳ ғусса келса, ногоҳ босса ёв,
Ҳамиша топилгай марди майдонлар,
Элга жони фидо, чин қахрамонлар!

Ёғий душман доим тиг билан келмас,
Очик уруш билан, тўғ билан келмас,
Баъзан бало, офат жонга қилар қасд.
Шундай чоғ кўксини қилиб қалқонлар,
Майдонга чиқади чин қахрамонлар!

Азал шундай бўлган, шундайдир ҳамон,
Эзгулик йўлида фидо айлаб жон,
Ҳар бири аскардир, Ватанга посбон,
Омон бўлсин, улар - марди майдонлар,
Эл дардига дармон, чин меҳрибонлар!

Сарҳадлардан қувиб ўлат вабони,
Мингта дардга толиб минг бир давони,
Рухин шод этгайлар Ибн Синони,
Табаррук инсонлар, чин фидокорлар,
Сизга таҳсин, олқиш, эй шифокорлар.

Ким ҳақим дегайдир, ким атар табиб,
Барчангиз эл аро суқоли, ҳабиб,
Тунни тонга улаб, бедор ўтқариб,
Бахш этган беморга малҳами жонлар,
Омон бўлинг, азиз, шафиқ инсонлар!

Халол ризқ тутгайдир касби корингиз,
Элнинг баҳти асли Сизнинг борингиз,
Оламни кутқармоқ чин ширингиз,
Табаррук инсонлар, чин фидокорлар,
Сизга таҳсин, олқиш, эй шифокорлар!

Ойбек УСМОНОВ,

"Шухрат" медалли соҳиб,

Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги

"Ё. Сафаров" қишлоқ врачлик пункти умумий амалиёт шифокори:

– Аҳоли саломатлиги – шифокор фаолиятининг кўзгусидир. У кўзгу акс эттирувчи жаранлар тиниқ ва ёрқин бўлиши учун тиббиёт ходими ўз фаолиятига масъулият билан ёндашиши керак. Масъулият борасида бажараётган вазифанингизнинг салмоғи, даражаси ва аҳамияти эмас. Мазкур тушунча, айниқса, тиббиёт соҳасида муҳим ҳисобланади. Боиси, шифокор фаолияти бевосита инсон ҳаётига дахлдордир. Биламизки, ҳар бир касбнинг меҳнат маҳсули, содда қилиб айтганда заъки бор.

Биламизки, ҳар бир касбнинг меҳнат маҳсули, содда қилиб айтганда заъки бор. Биз – шифокорлар учун бу заък қўлингизда шифо топган бемор саломатлиги ҳисобланади. Халқимиз орасида кўпроқ саломатлик профилактикаси ва тиббий маданият тушунчасини тарғиб қилишга ҳаракат қиламиз.

Биз – шифокорлар учун бу заък қўлингизда шифо топган бемор саломатлиги ҳисобланади. Шунинг учун ҳамкасбларим, муассасамиз ходимлари билан ҳар бир беморга алоҳида эътибор қаратамиз. Халқимиз орасида кўпроқ саломатлик профилактикаси ва тиббий маданият тушунчасини тарғиб қилишга ҳаракат қиламиз. Негаки, Ибн Сино бобомиз таъкидлаб кетганидек, инсон саломатлигини таъминлаш биргина шифокорга боғлиқ эмас, албатта. Бунинг учун ҳар бир инсон ўз саломатлигига эътиборли бўлиши лозим. Шундагина касалликни даволаш эмас, ҳатто олдини олиш мумкин бўлади. Тўғри, ҳозирга келиб тиббиёт анча тараққий этган, лекин бу билан ҳамма нарсага имкони бор деб ўйлаш жуда нотўғри фикр. Соғлиқ – ўзимизга боғлиқ, деб бежиз атишмаган. Шунга ҳам айтишим жоизки, тиббий профилактикага амал қилиш борасида давлатимиз ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан олиб борилаётган ислохотлар аста-секинлик билан бўлса ҳам ўз самарасини бермоқда. Буни халқимизнинг тиббиётга бўлган ишончи ва профилактика назорати учун шифокор кўригига ташрифлар микдори ортиб бораётганига ҳам кўришимиз мумкин. Жорий йилнинг 23 июль куни мен учун унутилмас кунга айланди, десам муболаға бўлмайди. Яъни, Президентимиз фармонида асосан кўп сонли тиббиёт ходимлари қатори мен ҳам "Шухрат" медалли билан тақдирландим. Келгуси фаолиятимда билдирилган бу ишончини янада оқлашга ҳаракат қиламан.

ЭЛГА ЖОНИ ФИДО, ЧИН ҚАХРАМОНЛАР!

Биламиз, аёнқил жангнинг поёни,
Мардлар халос қилгай дардманд дунёни,
Зиёдан ёришгай юртинг осмони,
Шубҳасиз бу жангда голиб шунқорлар
Сафининг сарбони - Сиз шифокорлар!

Эл аро тинчликдир эзгу гоямиз,
Шавкатли шу Ватан таянч қоямиз,
Сиз билан мустаҳкам бор ҳимоямиз,
Табаррук инсонлар, чин фидокорлар,
Сизга таҳсин, олқиш, эй шифокорлар!

Муҳиддин ОМОН.

1-3-саҳифа материалларини Ибодат СОАТОВА
ва Ҳасан АБДУҒАНИЕВ тайёрлади.

Курултой

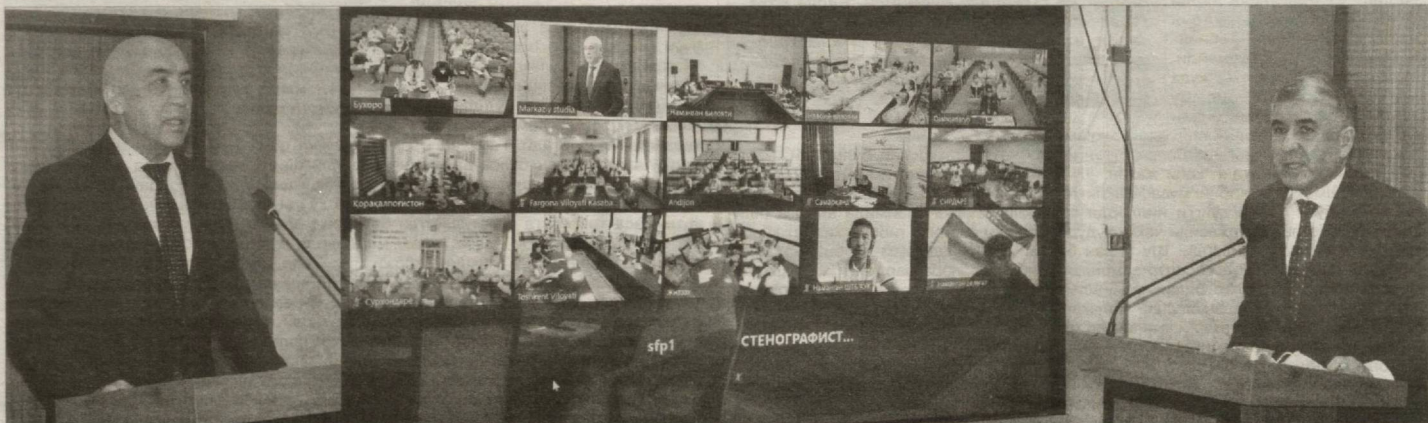
АНИҚ МАҚСАД БИЛАН ИШЛАШ ДАВРИ КЕЛДИ

Яқинда Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмасида уюшманинг 2015 йил августидан 2020 йил августигача бўлган даврдаги фаолиятига бағишланган видео-онлайн тарздаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шадманов иштирок этди.

амалда қонун ва норматив ҳужжатларда белгиланганидан кўра кўпроқ имтиёз ва кафолатлар берилишини назарда тутувчи жамоа шартномалари тузилиши ҳамда уларда белгиланган шартларнинг бажарилишини таъминлаш бўйи-

ринчи марта "Йилнинг энг яхши шифокори" кўрик танлови ташкил этилиб, ундаги номинациялар сони 3 тадан 39 тага етказилди. Шунингдек, биринчи марта "Йилнинг энг яхши ўрта тиббиёт ва фармацевтика ходими"

ро алоқалар ва ҳамкорликни янада кенгайтириш мақсадида Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Халқаро Конфедерацияси, Россия, Беларуссия, Туркия, Арманистон, Молдова, Озарбайжон, Тожикистон, Қозо-

Унда Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шадманов, Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари Бахтиёр Махмадалиевлар сўзга чиқди.

Даставвал тармоқ касба уюшмаси Республика Кенгаши раиси Фарход Ханапиев Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмасининг

нида касба уюшмасига аъзоликнинг афзалликларини давлат ташкилотлари ходимлари орасида тарғиб қилиш бўйича олиб борилган ишлар натижасида ҳисобот даврида жами 8 747 та нодавлат ташкилотларида меҳнат қилаётган 41676 нафар ходим касба уюшмаси ҳимоясига олинганлиги айтиб ўтилди. Шунингдек, тармоқ бўйича меҳнат қила-

ча жамоатчилик назорати ўрнатилганлиги таъкидланди. Мутасаддиларнинг маълум қилишича, Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси ўқув марказида 643 нафар бошланғич касба уюшмаси раислари ва фаоллари, тафтиш комиссияси аъзолари малкасини оширган бўлса, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятларда 27 марта ҳудудий семинарлар ташкил этилиб, уларда 8506 нафар тингловчилар иштирок этди. Бундан ташқари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ижтимоий шериклик асосида ташкил этилган Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг Жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқариш кафедрасида малака ошираётган иш берувчилар ва уларнинг вакиллари, олий маълумотли ва бош ҳамшираларнинг меҳнат муносабатлари бўйича малакасини ошириш ишлари давом эттирилиб, ҳисобот йилида ушбу тингловчилар қаторига илк бор кафедрада малака ошираётган ва раҳбарликка тайёрланаётган заҳира кадрларининг ҳам меҳнат соҳасидаги малакасини оширилиши йўлга қўйилди. Касба уюшма аъзолари ўртасида касб имиджини ошириш мақсадида Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳамкорликда би-

кўрик танлови ташкил этилди. 2019 йилнинг 24-31 март кунлари эса Тошкент шаҳрида Ҳамдўстлик давлатлари шифокорлари жамоалари ўртасида футбол бўйича "Doctors' Community Cup - Tashkent-2019" турнири ўтказилди. Тармоқ касба уюшмаси Республика Кенгаши томонидан хорижий давлатларнинг турдош касба уюшмалари билан халқа-

стон, Қирғизистон давлатлари ўртасида жами 10 та Меморандум имзоланди. Эътиборлиси, 2019 йилнинг ноябрь ойида тармоқ касба уюшмаси Жамоат хизмати ходимлари Интернационали (ИОО, PSI - тармоқ глобал касба уюшма бирлашмаси) ва унинг Европа филиали (ЕФПОО, EPSU) аъзолигига қабул қилинишига эришилди.

2015 йил августидан 2020 йил августигача бўлган даврдаги фаолияти ва касба уюшма ташкилотларининг вазифалари тўғрисида маъруза қилди. Тадбирда ўтган давр мобай-

лида ҳодимларнинг ўртача иш ҳақи доимий назорат қилиб борилганлиги, хусусан, ўртача иш ҳақи ортганлиги, шу боис, иш берувчилар билан ижтимоий шериклик асосида ҳодимларга

ётган ҳодимларнинг ўртача иш ҳақи доимий назорат қилиб борилганлиги, хусусан, ўртача иш ҳақи ортганлиги, шу боис, иш берувчилар билан ижтимоий шериклик асосида ҳодимларга

Сайлов очик овоз бериш орқали ўтказилиши барча делегатлар томонидан бир овоздан маъқулланди ва Фарход Ханапиев тармоқ касба уюшмаси Республика Кенгаши раиси этиб тайинланди.

Ҳасан АБДУҒАНИЕВ.
Суратлар муаллифи Жасур ЖАЛИЛОВ.

ВАЗИР ХУДУДИЙ РАҲБАРЛАРНИ БАМАЙЛИХОТИР БЎЛМАСЛИККА ЧАҚИРДИ

Куни кеча Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шадманов тиббиёт тизими ходимлари билан коронавирус пандемияси давридаги вазият, инфекцияни олдини олиш борасида бирламчи тиббий-санитария муассасаларида амалга оширилаётган ишлар, мавжуд муаммолар ва уларни бартараф этиш йўллари масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказди.

Унда ҳудудий соғлиқни сақлаш бошқармалари раҳбарлари, вилоят, туман ва шаҳар санитария-эпидемиология осойишталик марказлари масъуллари, туман ва шаҳар тиббиёт бирлашмалари раҳбарлари, кўп тармоқли марказий поликлиника мудирилари, оилавий поликлиника ва қишлоқ врачлик пунктлари мудирилари қатнашди.

Вилоятларда бугунги кунда коронавирус инфекцияси ва пневмония билан даволанаёт-

ган умумий беморлар сони, касаллик кечиши динамикаси, мобилъ поликлиникалар ва бригадалар сони, автотранспорт, алоқа воситалари билан таъминланганлиги, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат ҳолати, мавсумий касалликларни олдини олиш борасида олиб борилаётган вакцинация ишлари ҳолати каби қатор масалалар таҳлил қилинди. Шу кунга қадар коронавирусга чалинган беморларга амбулатор ёрдам кўрсатишни

ташқиллаштириш бўйича вазирликнинг 20 дан зиёд буйруқлари, кўрсатма хатлари ва амбулатор шариоитда даволаш бўйича протокол қабул қилинди.

Тиббий олий ўқув юртлари томонидан тиббиёт ходимлари учун онлайн тарзда 18 соатлик малака ошириш курслари ташкил этилди. Мобил бригада ва "COVID-19" поликлиника" ходимлари олийк маошига кунлик 6 фоизлик устамалар белгиланди. Бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасалари кеча кундуз фаолият юритиш тизимига ўтказилиб, поликлиникаларда call-марказлар ташкил қилинди, қўшимча равишда мобил ва стационар телефонлар билан таъминланиб, 7,3 миллионга яқин хонадон "онлайн патронаж" би-

лан камраб олинди. Шунингдек, поликлиникаларда мобил бригадалар ташкил қилиниб, касалликнинг энгил ва аломатсиз шакллари ва гумон қилинганларни уйда даволаш учун 161 мингдан зиёд дори воситалари жамланмаси – "COVID-box" бепул етказиб берилди.

Видеоселекторда айна пайтда соҳадаги мавжуд муаммолар ҳам таҳлил қилинди. Жумладан, Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шадманов айрим вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаларининг бошлиқларини кунлик ишлар билан овора бўлиб, эскача ишлаш тизимидан қутулмаётганини айтиб, юқоридан топшириқ тушишини кутиб, "менда касал кам", "менда касалланганлар ҳолати стабил", деб бамайлихо-

тир бўлмасликка чақирди. Худудлардан тақдим этилаётган ҳисоботлардаги номуносибликлар, аҳоли муружаатларини, хусусан, баъзи ҳолатларда "онлайн патронаж" хизматларига келиб тушган қақирувларни кўпайтириб қайд этиш ҳоллари учраб тургани юзасидан мутасаддиларга огоҳлантиришлар берилди. Шифохоналарда беморнинг амбулатор картаси каби керакли ҳужжатларни юритиш оқсаётгани ҳолда кераксиз ҳужжатбозликлар кўпайиб кетгани, бир маълумот бир неча ҳужжатда қайд этилаётгани кескин танқид қилинди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Жамоатчилик билан алоқалар бўлими.

Соғлом авлод – Ватан келажаги

ОНА ВА БОЛАЛАР ЎРТАСИДА МИКРОНУТРИЕНТЛАР ЕТИШМОВЧИЛИГИ ПРОФИЛАКТИКАСИ – ДАВР ТАЛАБИ

олишда ва даволашда яхши самаралар бериши аниқланди. Кўп йиллик олиб борилган тадқиқотларимиз шунга қўсатадики, ток маҳсулотлари нафақат тўйимли энергияга бой маҳсулот бўлибгина қолмай, балки организм учун жуда шифоли таъсирга эга эканлиги, табиий углеводларга ва шу билан бирга оксил, ёғ, витамин ва минералларга бой бўлган шинни, гўроби, майиз ва бошқа узум маҳсулотларини шаклландиради истеъмол қилиш инсон саломатлигига ижобий таъсир кўрсатиб, она ва бола саломатлигини тиклаши ҳамда микро-нуртритларни танқислигини олдини олишда муҳим роль ўйнаши исботланди. Шу қаторда нафақат миллий таомлардан сумалакнинг таркиби ўрганилди, балки бизлар томондан сумалакни печенье тайёрланди ва унинг шифоли хусусиятлари ўрганилмоқда, шу билан бирга оналар ва болаларда қўллаш бошлаб юборилди.

Аҳоли ўртасида микро-нуртритлар етишмовчилигини профилактикаси ҳозирги кунга келиб энг долзарб мавзулардан бирига айланган Сўнгги 2017-2020 йилларда Самарқанд Давлат тиббиёт институти илмий ходимлари Тошкент тиббиёт академияси билан ҳамкорликда оналик ва болалик саломатлигини муҳофаза қилишда микро-нуртритлар танқислигини эрта диагностикаси, ва профилактикасининг янги тиббий-ижтимоий усулларни ишлаб чиқиш борасида илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда.

Хулоса ўрнида аҳолининг тиббий маданиятини ошириш барорида уларнинг микро-нуртритлар етишмовчилиги тўғрисида билимларини ошириш, уни олдини олишни таъминлаш, соғлом турмуш тарзини шакллантиришга эришиш фақатгина тиббий ходимларгина эмас, балки барча соҳадаги мутахассисларнинг асосий вазифаларидан бири бўлмоғи лозим. Зеро, микро-нуртритлар танқислиги профилактикаси – саломатлик гарови, соғлом авлодни шакллантиришда давр талаби ва Ватан келажагидир.

Сайдулло РАСУЛОВ,
Самарқанд давлат тиббиёт институти, т.ф.д., Турон ФА
ҳақиқий аъзоси, болалар гастроэнтерологлари ва нутри-
циологлари жамоа бирлашмаси раҳбари.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги қўлга киритган дастлабки ютуқлар инobatга олиниб, ҳамда микроэлементлар етишмовчилиги профилактикаси борасида эришилган ютуқларни барқарорлигини таъминлаш мақсадида 2009 йилнинг 25 ноябрида Олий Мажлис қонунчилик палатасининг катта йиғилишида "Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ўртасида микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси тўғрисида" ги қонун ишлаб чиқилди ва бу қонун 2010 йилнинг 7 майида Олий Мажлис сенати томонидан бир овоздан маъқулланди. Ушбу қонун қабул қилинишидан кўзда тутилган мақсад аҳоли ўртасида микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Қонунда асосий тушунчалар қуйидагича кўрсатиб ўтилган:

микро-нуртритлар – инсон организмнинг нормал ўсиши ва ривожланиши учун зарур бўлган, ўрнини бошқа нарса боса олмайдиган озиқ-овқат моддалари (витаминлар ва минерал моддалар);

микро-нуртрит етишмовчилиги – инсон организмга озиқ-овқат билан тушадиган микро-нуртритлар етарли эмаслиги сабабли касалликларнинг ривожланишига олиб келадиган ҳолат;

бойитилган озиқ-овқат маҳсулоти – ишлаб чиқарилиши жараёнида микро-нуртритлар билан бойитилган (фортификация қилинган) озиқ-овқат маҳсулоти;

микро-нуртритлар саплементацияси – аҳолининг муайян гуруҳлари ўртасида микро-нуртритларнинг дори воситалари тарзида профилактик дозаларда қўлланилиши;

аҳолининг муайян гуруҳлари – микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси чора-тадбирлари амалга оширилаётган аҳоли гуруҳлари.

Қонунда аҳоли ўртасида микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси тартибга солиниши ва давлат сийосатининг асосий йўналишларидан бири қилиб белгиланган.

Қонуннинг қуйидаги бандлари бўйича ҳозирги кунда бизлар томондан илмий-тадқиқот ва тарғибот ишлари амалга оширилмоқда:

- аҳолини бойитилган озиқ-овқат маҳсулоти билан таъмин-

лашга қаратилган ижтимоий, иқтисодий ҳуқуқий ва ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш;

- бойитилган озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилишини ривожлантириш;

- озиқ-овқат маҳсулотларини бойитиш учун мўлжалланган витамин-минерал аралашмалар ишлаб чиқарилишини қўллаб қувватлаш;

- микро-нуртрит етишмовчилигини аниқлашни замонавий технологияларини ва унинг профилактикаси усулларини ривожлантиришда илмий тадқиқотларни қўллаб қувватлаш;

- халқаро ҳамкорликни ривожлантириш.

- микро-нуртритлар билан бойитилиши лозим бўлган озиқ-овқат маҳсулотларининг рўйхатини аниқлайтириш;

- аҳолининг микро-нуртритлар саплементацияси ўтказилиши лозим бўлган муайян гуруҳларни аниқлайтириш;

- аҳоли ўртасида микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси бўйича санитария-гигиена ва тушунтириш ишларини олиб боради;

Қонун асосида аҳоли ўртасида микро-нуртрит етишмовчилиги профилактикаси бўйича қуйидагиларни амалга ошириш кўзда тутилган:

- бойитилган озиқ-овқат маҳсулотига бўлган эҳтиёжни аниқлаш ва уни истеъмол қилишни таъминлаш;

- микро-нуртритлар саплементацияси;

- санитария-гигиена ва тушунтириш ишлари.

Қонунда давлат бошқаруви, Вазирлар Маҳкамаси ваколатлари, вазирликлар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари жойларда аҳоли ўртасида микро-нуртритлар профилактикаси соҳасида витамин-минерал аралашмаларини ишлаб чиқиш, сертифицилаштириш, реализация қилиш, реклама ҳамда низоларни ҳал қилиш борасида аниқ вазифалар кўрсатиб ўтилган.

Қабул қилинган қонун ўз мазмунига кўра озиқ-овқат маҳсулотларини доимий бойитишни таъминлаш билан бирга аҳолининг микро-нуртритларга бўлган эҳтиёжини қондиришда муҳим аҳамият касб этади. Бу эса ўз навбатида оналар ва болалар ўртасида ўлим ва касалликларни камайитириш орқали уларнинг саломатлигини яхшилайтиш ҳамда соғлом авлодни шакллантиришни таъминлайди.

Ушбу Қонун оналар ва болалар ўртасида микро-нуртритлар танқислигининг олдини олишда илмий ходимлар олдида катта

маъсулият юклайди. Ушбу қонундан келиб чиқиб, Самарқанд тиббиёт институти болалар касалликлари кафедраси илмий ходимлари аҳолини микро-нуртритлар етишмовчилиги парифилактикасини ривожлантириш борасида бир қатор илмий ишларни амалга оширдилар. Олинган натижалар асосида ва кўп йиллар мобайинида озиқ-овқат таркибида микроэлементлар миқдорини аниқлаш, оналар учун микроэлементларга бой бўлган озиқ-овқат маҳсулотларини танлаш, тавсия қилиш борасида микроэлемент танқислигига мойил бўлган гуруҳларни аниқлаш ва уларнинг профилактикаси бўйича 200 дан ортик илмий-тадқиқот ишларини чет эл ва республика журналларида чоп эттирдилар. Бу борада 4 та монография, 30 дан ортик услубий, ўқув қўлланмалар ва брошюралар чиқарилди, аҳоли тиббий маданиятини оширишга, ҳамда аҳоли ўртасида микро-нуртритлар танқислигини олдини олишда табиий миллий таомларнинг роли ҳақида 30 дан ортик илмий-оммабоп мақолалар республика ва маҳаллий оммавий ахборот воситаларидан газета ва журналларда чоп этилди. Республика Вазирлар Маҳкамаси ҳузурдаги Фан ва технологиялар қўмитаси томонидан 2006 йилда эълон қилинган илмий-амалий тадқиқотлар республика танловида "Мақтаб ёшидаги болаларда микроэлементлар диагностикаси, давоси ва профилактикаси" мавзусида олиб борилган амалий тадқиқот ишлари қолиб деб топилди. Бизлар томондан олиб борилган илмий-тадқиқот ишларидан асосий мақсад она ва бола тизимида микро-нуртритлар танқислигини соғлиқни сақлашни бирламчи бўлишида эрта аниқлаш усулларини ҳамда микро-нуртрит етишмовчилигини аниқлашни замонавий технологияларини ишлаб чиқиш ва унинг профилактикасида кам истеъмол қилинадиган миллий таомларнинг микро-нуртрит таркибини ўрганиш ва ишлаб чиқарилишини ривожлантиришга қаратилган. Шу мақсадда оналар ва болалар ўртасида микро-нуртритлар танқислигини эрта аниқлаш алгоритми ишлаб чиқилди ва профилактикасида 70 дан ортик озиқ-овқат таркиби ўрганилди.

Шундан келиб чиқиб, юқорида баён этилган макро ва микроэлементлар танқислигига мойилликда бўлган болалар ва оналарда микроэлементлар танқислиги аниқланган ҳолларда ток ва унинг маҳсулотларини қўллаш микроэлементозлар олдини

(Давоми. Боши
ўтган сонда).

ГЕРМАНИЯЛИК ШИФОКОРЛАР БУХОРОДА

Германиянинг Роберт Кох институти, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти Европа минтақавий бюроси, Дюссельдорф ва Франкфурт-Майн университетлари клиникалари экспертларидан иборат бир гуруҳ германиялик мутахассислар коронавирусга қарши курашишга қўмаклашиш мақсадида Бухоро вилоятига келди.

Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасидан олинган хабарга кўра, германиялик тиббиёт соҳаси олимлари коронавирусга чалинган беморларни даволаш жараёнида бевосита қатна-

шади. Мутахассислар вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида вилоят ҳокимлиги, соғлиқни сақлаш бошқармаси мутасаддилари иштирокидаги учрашувда иштирок этди. Меҳмонлар ўз кузатув-

лари ва таассуротлари ҳақида вилоятдаги ҳамкасблари билан ўртоқлашди. Улар вилоятда коронавирусга қарши кураш самарали ташкил этилганлигини эътироф этди. Германиялик олимлар томонидан воҳода тақсимлаш маркази ташкил қилингани ва марказлашган кислород етиштириб берилаётганлиги алоҳида таъкидланди. Бу касаллик билан курашаётган беморларга

қилинаётган гамжўрликнинг да-

стлабки натижаси ҳисобланади. Мутахассислар вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида дори-дармонлар ва тиббиёт кийимлари ҳам етарли миқдорда борлигини айтиб ўтишди. Германиялик олимлар маҳаллий ҳамкасблари билан биргаликда оғир беморларни консултация қилиш, ўзаро тажриба алмашишга кири-
шади. Улар томонидан бери-

лаётган зўрурий тавсиялар буюхоролик шифокорларга беморларни даволашда муҳим ҳисобланади.

Германиялик шифокорлар нафақат Бухорода, балки республикамизнинг жуда кўп худудларида ҳам ўз маслаҳат ва тавсиялари, амалий ёрдамлари билан иштирок этадилар.

Зариф КОМИЛОВ.

31 август – Қатагон қурбонларини ёд этиш куни

ВАТАН ВА ХАЛҚ ОЗОДЛИГИ – МУҚАДДАС

Ҳар йили қатагон қурбонлари хотирасини абадийлаштириш мақсадида давлатимиз, хусусан, Юртбошимизнинг эътиборлари билан кўпгина маънавий тадбирлари ўтказилади.

1991 йилнинг 6 февralи. Қатагонга учраган бобожалонимиз Абдулла Қодирийнинг порлок хотирасига бағишлаб, унинг номида адабиёт ва санъат соҳасида давлат мукофоти тавсис этилди. А. Қодирий биринчилардан бўлиб, «Мустақиллик»

орденига муносиб кўрилди. Мустақиллигимиз эълон қилинганидан бир ой ҳам ўтмай, 1991 йилнинг 25 сентябрида халқимиз озодлиги йўлида қурбон бўлганлар А. Қодирий, Чўлпон, Фитратларга Навоий номидаги давлат мукофоти берилди. Ҳа, мустақил

тараққиёт йўлимизнинг илк одимлариданоқ юрт озодлиги ва ҳурлиги учун курашларда матонат кўрсатган, миллатни мустақилликка, эркинликка чорлаган, мустақил тузум йилларида қатагон этилган фидойи ватанпарварлар доимо қалбимизда эканлигини исботладик. Бундай эзгу ишлар табиийки, халқимизда эртанг кунга мустақам ишонч туйғусини шакллантириб, мустақиллигимизни янада мустақамлашга, асраб-авайлашга руҳлантирмоқда.

2001 йилнинг 1 майда Президентимизнинг «Қатагон қурбонларини ёд этиш кунини белгилаш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди. Мазкур Фармонга кўра, ҳар йили 31 август куни, яъни Мустақиллик байрами арафасида «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуасида маросим бўлиб ўтади. Бу ёруғ кунларга етиб келолмаган, озодлигимиз учун жонини фидо этганлар ҳақида дуо қилинади. Маълумки, 2000 йилнинг 12 майда Тошкентнинг Юнусобод туманида «Шаҳидлар хотираси» ёдгорлик мажмуаси очилди. Унда бу эзгу ва хайрли

ишларнинг ташаббускори Президентимиз иштирок этиб, нутқ сўзлади. «Биз бугун шу табаррук зиёратгоҳда туриб, озод ва эркин Ватан учун жон берган шаҳидлар руҳи олдида бош эгиб, уларга ўз ҳурмат-эҳтиромимизни баҳо этамиз. Бу зиёратгоҳни биз қатагон қурбони бўлган, жисми олисларда қолиб кетган Маҳмуд-хўжа Бехбудий, Мунаввар қори, Усмон Носир, Убайдулла Хўжаев, Сайд Аҳрорий, Боту, Исҳоқхон Ибрагим, Элбек сингари юзлаб юртдошларимизнинг ҳам рамзий мазори сифатида қабул қилмоғимиз керак, деб ўйлайман», деган эди. Нега биз истиқлолга эришган дастлабки пайтларданок, бу тарихий адолатни тиклашга эътибор қаратдик, деган ҳақли бир савол туғилади. Шунга таъкидлаш лозимки, бу эзгу ишни амалга ошириш билан ўз тақдиримизга дахлдор бўлган адолатни қарор топтирдик. Бу эса тарихдан улкан сабоқлар чиқаришимизда, фаол ҳаёт позициямизни шакллантиришда, юрт ишига дахлдорлик ҳисси билан киришимизда муҳим аҳамият касб этади.

«Бугун Қодирий номидаги кўчалар, маҳаллалар, мактаб ва институтлар, маърифат ва маданият ўчоқлари тобора кўпайиб бормоқда. Яна бобом яратган асарлардаги гўзал, иболи, имонли қаҳрамонлар ҳаётга кўчиб, ўнлаб фарзандларимиз Отабек, Кумуш, Раъно ва Анвар номи билан аталаётганини ҳам қутлуғ истиқлолимизнинг шарофати, деб биламан», деб ёзади Абдулла Қодирийнинг невараси Назира Одилова «Халқ хотираси олдида бош эгалик» китобида.

Фидойи, оловқалб оталар жасоратини ёдга олар эканмиз, мустақиллиқнинг қадр-қимматини янада чуқурроқ англаймиз.

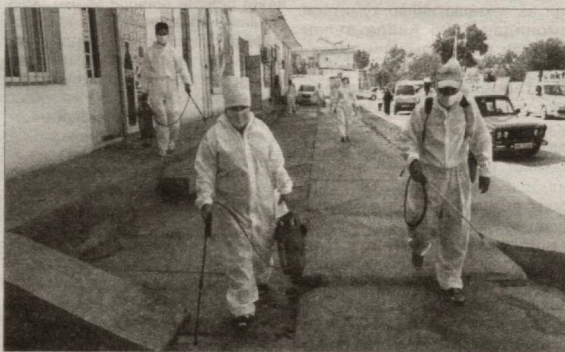
Тарих биз учун аччиқ сабоқ. Аждодларимиз ҳаётида бўлиб ўтган бундай муҳим кунлар бошимизга тушмаслиги учун сергак, курашчан яшашга, истиқлолни қадрлаб, эъзозлаб, янада мустақамлаб яшашга ўрганмоғимиз лозимдир.

Намоз ТОЛИПОВ.

ЭПИДЕМИОЛОГИ ВСЕГДА НА ЧЕКУ

В рамках соответствующих указов и постановлений главы нашего государства в столичной области принимаются эффективные меры по предотвращению распространения коронавируса, защите здоровья граждан, оказанию медицинской помощи населению.

— Благодаря всесторонней поддержке Министерства здравоохранения и областного хокимията мы в кратчайшие сроки были обеспечены защитными комбинезонами, масками и одноразовыми перчатками, — говорит главный врач Букинского районного центра санитарно-эпидемиологического благополучия Дилшод Кодиров. — В достаточном объеме доставлены необходимые дезинфицирующие средства, различные препараты и оборудование. Со всем недавно получили автомобиль марки «Дамас».

ных и торговых помещений. Дезинфекция активно проводится и в зданиях государственных учреждений, лечебных заведениях.

На сегодняшний день в центре работает 41 человек, в их числе 3 опытных эпидемиолога, столько же бактериологов и паразитологов. Здесь особо отметить заслуги специалиста с 35-летним стажем работы Хамидулла Шодиева, помощницы эпидемиолога Ханифы Бекматовой, дезинфекторов Акбара Тошпулатова, Абнора Очилова, лаборанта Нафисы Сафарматовой. Их стараниями удалось свести количество инфицированных до минимума. Многие из них уже успели вылечиться, некоторые проходят курс лечения на дому.

В дни карантина члены сплоченного коллектива орга-

низовали круглосуточные дежурства на всех въездных постах, дезинфицировали тысячи автотранспортных средств, а также десятки тысяч квадратных метров жилья, производствен-

К примеру, беспощадная борьба с вирусом велась и ведется на территории дехканского рынка «Истиклол», рынка строительных материалов, вещевого рынке «Шахзод». При входе у каждого посетителя измеряется температура, дезинфицируются руки. Регулярно дезинфекция проводится в продовольственных магазинах, пунктах общественного питания, салонах красоты и других.

В настоящее время в центре внимания специалистов центра находятся многоквартирные дома, частные медицинские клиники, финансовые учреждения, предприятия жилищно-коммунальной сферы, газо- и электроснабжения.

Совместно со специалистами районного отдела по чрезвычайным ситуациям, сотрудниками органов внутренних дел, врачами районного медицинского объединения регулярно проводится широкая разъяснительная работа во всех 42 махаллинских сходах граждан. Их жителям доводится подробная информация о необходимости соблюдения социальной дистанции, норм и правил санитарии, ношения защитных масок, регулярного использования дезинфицирующих средств. В этом деле особую активность проявляют активисты сходов граждан «Бунедкор», «Янги ҳаёт», «Олтиш».

Хамидулла УБАЙДУЛЛАЕВ.
Фото автора.

ДОРИ ВОСИТАЛАРИНИ ЭЛЕКТРОН БУЮРТМА ҚИЛИШ

Нималарга эътибор бериш керак?

Саволларга Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги бошқарма бошлиги Муҳаббат ИБРАГИМОВА жавоб беради.

— Дорихонага боришга имкони йўқлар дори воситаларини электрон тарзда харид қилишлари мумкинми?

— Ҳа, мумкин. «Дори воситаларини ва тиббий буюмларни чакана реализация қилиш тартиби тўғрисидаги Низом»га мувофиқ, электрон тижорат орқали фақат рецептсиз бериладиган дори воситалари ва тиббий буюмларни электрон тарзда сотиш ва сотиб олишга руҳсат берилган. Фақат уларни сақлаш ва етказиб беришда хавфсизлиқни таъминлаган ҳолда, шунингдек, қонунчилик талабларидан четга чиқмасдан амалга оширилиши шарт. Айни вақтда дори воситаларини етказиб беришни такомиллаштириш учун «электрон дорихона» тизимини яратиш устида иш олиб борилмоқда. Бу орқали маҳаллий дорихоналарнинг ягона электрон базаси шаклланади, аҳолига сифатли хизмат кўрсатиш таъминланади.

— Электрон тарзда сотиб олинган дори воситалари ва тиббий буюмлар аҳолига қандай тартибда етказиб берилиши керак?

— Бунда, дори воситалари ва тиббий буюмларни электрон тижорат орқали чакана сотишда дорихоналарга тегишли веб-сайтлар ёки мобил иловаларда юридик шахснинг номи, унинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги маълумотлар, ИНН рақами, жойлашган жойи (почта манзили), электрон почта манзили, боғлиқлиқ телефон рақами, лицензия рақами, амал қилиш муддати, уни берган орган номи кўрсатилиши мажбурий. Шунингдек, электрон савдо манзилида дори воситалари ва тиббий буюмлар ҳақидаги маълумотлар, жумладан халқаро патентланмаган номи ва савдо номи, чиқарилган шакли, дозаси, серияси, яроқлилик муддати, ишлаб чиқарган давлат (етказиб берувчи), қўллаш бўйича йўриқнома, чакана нархи (савдо устамаси миқдори, мувофиқлик сертификати, аналогларнинг мавжудлиги, ҳисоб-китоб шакли, етказиб бериш тартиби ва нархи кўрсатилиши шарт.

Махсулотлар тиббий буюмлар ва дори воситаларини ташиш учун махсус жиҳозланган транспортларда фармацевтик маълумотга эга мутахассис томонидан етказиб берилиши белгилаб қўйилган.

— Бемор рецептда ёзилган дорини электрон тарзда буюртма қилмоқчи бўлсаю, дорихонада шу номи дори маҳсулоти топилмай, унга муқобил бўлган бошқа препарат бор бўлса, дори препаратларини ўзаро муқобилига алмаштириб қабул қилиш мумкинми?

— Халқаро патентланмаган ном билан рецепт ёзиш бу жараёни янада осонлаштиради. Тиббий мақсадларда фойдаланиладиган дори препаратларини ўзаро алмаштириш тиббий амалиётда қўлланиладиган жараён бўлиб, оригинал дори препаратлари ёки етакчи фармацевтика корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган дори препаратларининг халқаро патентланмаган номига асосланган ҳолда, уларга терапевтик ва фармакокинетик жиҳатдан биоэквивалент бўлган дори препаратини танлаши мумкин. Бунда маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни қўллаб-қувватлаш мақсадида, фармацевтика ҳодимлари томонидан, биринчи навбатда, маҳаллий дори воситаларини харидорга таклиф этиш тавсия этилади.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Жамоатчилик билан алоқалар бўлими.

ГЕРМАНИЯЛИК ШИФОКОРЛАР БЕМОРЛАРНИ ДАВОЛАШДА ИШТИРОК ЭТИШМОҚДА

Аввал хабар қилганимиздек, Германиядан ташриф буюрган 10 нафар тажрибали мутахассислардан иборат тиббий гуруҳ мамлакатимизда бўлиб туришибди. Эслатиб ўтамиз, ушбу гуруҳ таркибда Жаҳон соғлиқни ташкилоти Европа минтақавий бюроси, Роберт Кох институти, Франкфурт-Майн ва Дюссельдорф университетлари клиникаларининг етакчи эксперт ва мутахассислари жам бўлишган.

Айни пайтга қадар улар Соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шадманов билан мулоқот ўтказди. Унда юртимизда пандемиянинг таъсирини имкон қадар камайтириш, касаллик тарқалишининг олдини олиш ва беморларни даволашда негиз мутахассислари ва маҳаллий шифокорлар ўртасида ҳам-

корлик масалалари муҳокама қилинди. Бундан ташқари, германиялик шифокорлар пойтахтимиздаги Вирусология илмий текшириш институти клиникаси, Зангиота туманидаги юкмули касалликлар шифохонаси, шунингдек, Самарқанд ва Бухоро вилоятларидаги ушбу соҳага ихтисослашган шифохоналар, тиб-

бий марказ ва лабораториялар фаолияти билан яқиндан танишиб, короновирусни аниқлаш, назоратда олиш ва беморларни даволашда маҳаллий шифокорлар билан ҳамкорликда иш олиб боришяпти. Жумладан, меҳмонлар Бухоро вилоятида ҳам бўлишиб, Бухоро шаҳрида ташкил этилган вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида короновирусга чалинган оғир ҳолатдаги 13 нафар беморни тиббий кўрикдан ўтказди ва даволаш жараёнларида бевосита иштирок этишмоқда.

Шунингдек, маҳаллий мутахассислар учун маҳорат дарслари ҳам ўтказишмоқда.

«ХАР БИР НЕЪМАТГА ШУҚР ҚИЛИБ ЯШАШ КЕРАКЛИГИНИ БЕМОРЛАРИМИЗ МИСОЛИДА КЎРМОҚДАМАН...»

Айни кунларда короновирус инфекциясига қарши қаҳрамонларча кураш олиб бораётган тиббиёт ходимларининг меҳнати ҳар қанча таҳсинга лойиқ. Ана шундай фидойий тиббиёт ходимларидан бири, Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт маркази чақалоқлар патологияси бўлими катта ҳамшираси Малика ҚУЛЖАНОВА билан суҳбатимиз самимий кечди.

— Юртимизда илк бор короновирус инфекцияси аниқланганини эшитганингизда

хаёлингиздан нималар ўтди?

— Мана шундай пайтда беморлар ёрдам беришим керакли-

ғини англаб етдим. Вирусология илмий текшириш институти клиникаси ходимлари ушбу ишга сафарбар этилганини кўриб, уларнинг ёнида бўлгим келди. Беморларга ёрдам бериш истаги менга бир дақиқа ҳам тинчлик бермади. Узим Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт марказининг болалар патологияси бўлимида катта ҳамшираман. Ишонамизнинг бош ҳамширасига учрашиб, мени короновирус юқирган касаллар парвариши учун жўнатишини илтимос қилдим. Ташаббусимни қўллаб-қувватлаб, уларга ёрдам беришимга шароит яратиб беришди.

— «COVID-19»га чалинган беморлар билан бевосита мулоқотда бўлганда, касалликни юқтириб олишдан қўрқмадингизми?

— Аввало, Аллоҳга тавakkул қилиб, фақат унга ишонганман. Бундан ташқари, бемор билан бевосита мулоқотда бўлганимиз учун ўзимизни ҳам ҳимоя қила олишимиз зарур. Шу боис, тиббиёт никобларини, махсус кийимларни ўта эҳтиёткорлик билан алмаштирамиз. Бу

учун махсус тайёргарликдан ўтдик ва имтиҳон топшириб, кейин ишга киришдик. Ҳамшираларга бугунги кунда талаб кучли, кўп вазифалар юклатилган. Ҳамшира қачонки шифокор буюрган муолажани ўз вақтида меҳр билан бажарса, бу фақат беморга ёрдам беради.

— Юртимизнинг бир гуруҳ тиббиёт ходимлари короновирусга қарши курашишда кўмаклашиш учун Тожикистон Республикасида бўлиб қайтишди. Улар сафида сиз ҳам ҳамшира сифатида бориб келдингиз. Таассуротларингиз...

— Яширмайман, Тожикистонга сафаримиз менга улкан маъсулият юклатди. Бу юрtdаги беморларни даволаш учун борадиган шифокорлар сафида бўлганимдан хурсандман. Малакали мутахассислардан иборат гуруҳимиз Тожикистондаги ҳамкасбларига короновирусга чалинган беморларни даволаш борасида катта амалий кўмак беришди, тажрибалари билан ўртоқлашди. Бу ердаги фаолиятимиз оғир бўлишига қарамаддан завқ билан ишладим. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, короновирус ҳар қандай инсон-

ни тушқунликка солиб қўйишининг гувоҳи бўляпман. Бу касалликдан шифо топишда энг муҳими, касалликни энг илтимос бўлган ишончдир.

— Касбингиздан мамнунмисиз?

— Албатта, шу касбим орақасидан халқимнинг меҳрини қозондим. Касбимни фақат ишхонада эмас, балки қаерда менинг ёрдамим керак бўлиб қолганини кўрсам, ўша ерда давом эттириб кетавераман. Реанимация бўлимида ишлаганим ҳаётда менга жуда қўл келади. Ҳамшира бўлиб, ҳеч кимнинг дилини оғритмасликни ўргандим. Бизга берилган ҳар бир неъматга шуқр қилиб яшаш кераклигини беморларимиз мисолида кўрмоқдаман. Қолаверса, яқинда Президентимиз фармони билан камтарин меҳнатим эъзозланиб, «Содиқ хизматлари учун» медали билан тақдирланганим ҳам кучимга куч қўшди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Жамоатчилик билан алоқалар бўлими.

КАК УКРЕПИТЬ ИММУНИТЕТ ОСЕНЬЮ?

Осеннее меню должно иметь свои особенности

Диетолог рассказала, как укрепить иммунитет осенью, Специалист назвала продукты, которые необходимо включить в рацион в это время года.

Как заявила член Национального общества диетологов и диетологов Анна Белоусова, осенью для укрепления иммунитета необходимо есть чеснок, тыкву, помидоры и ягоды. Об этом эксперт рассказала в интервью радиостанции «Говорит Москва».

По ее словам, нужно в больших количествах есть продукты, в которых содержится много витамина С. Кстати, в тыкве есть не только данный витамин, но и нужные организму калий и клетчатка. Чеснок считается универсальным противовирусным средством, подчеркнула г-жа Белоусова. Чеснок необходимо употреблять ежедневно — это же относится и к луку.

Еще одним важным продуктом осеннего меню являются помидоры. В них содержится много антиоксидантов, в том числе ликопин. Он способствует профилактике злокачествен-

ных опухолей. Эксперт добавила, что сейчас в разгаре сезон северных ягод — черники, брусники, клюквы. Они также богаты антиоксидантами. Диетолог порекомендовала есть эти ягоды в свежем виде или заморозить.

Ранее диетолог Зинаида Медведева назвала пять основных продуктов, помогающих при профилактике короновирусной инфекции. Это брокколи, оливковое масло первого отжима, грибы, гранатовый сок, ягоды.

Герман ШТАКЕНШЕЙДЕР.

Газета
муассиси:
Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни
сақлаш
вазирлиги

Бош муҳаррир
Баҳодир ЮСУПАЛИЕВ
Бош муҳаррир ўринбосари
Ибодат СОАТОВА

Газета ўзбек ва рус тилларида чоп этилади. Ҳафтининг жума кунлари чиқади. Мақолалар кўчириб босилганда «O'zbekistonda sog'liqni saqlash - Здравоохранение Узбекистана» газетасидан олинди, деб кўрсатилиши шарт. Таҳририятга келган кўл ёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Манзилимиз: 100060, Тошкент шаҳри, Истикбол кўчаси, 30-уй, 2-қават.
Тел/факс: (0371) 233-13-22, тел.: (0371) 233-57-73. Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2009 йилнинг 11 март кuni рўйхатга олинган. Гувоҳнома рақами 0015.

Газета материаллари таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Адади 1128 нусха.
Буюртма Г-850.

Газета «ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Газета ҳажми 2 босма табоқ. Формати А3. Офсет усулида босилган.

Саҳифаловчи Бахтиёр ҚУШОҚОВ.

Босмахонага топшириш вақти - 20.00.